

Nyheter om EMU

NYHETSREVISOR FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ 1 MARS 2003

Det folkliga motståndet mot svensk euroanslutning ökar

Motståndet mot svenskt medlemskap i EMU ökar enligt den senaste Temoundersökningen. 46 procent av de tillfrågade uppger att de skulle rösta nej om det vore folkomröstning i dag, medan 42 procent skulle rösta ja. 14 procent av de intervjuade är osäkra på hur de skulle rösta. I motsvarande opinionsundersökning i januari var det nästan jämt mellan ja- och nej-sidan, 43 mot 44 procent.

Ökningen av EMU-motståndet märks mest i grupper där anhängarna varit i stark övervikt tidigare. Det är bland storstadsborna och i åldersgruppen 30-44 år. Bland dessa grupper var ja-stödet över 50 procent i januarimätningen, men nu har det sjunkit markant.

I dagläget skulle 60-65 procent av moderaternas och folkpartiets väljare rösta ja, och 20-25 procent skulle rösta nej. Opinionsläget bland kristdemokraternas, centerpartiets och socialdemokraternas väljare liknar varandra, med 50-55 procent emot och cirka 35 procent för. Och bland vänsterpartiets och miljöpartiets väljare är 70 procent emot och 15 för.

Även Sifo har nyligen undersökt opinionsläget inför euroomröstningen i höst. Sifo valde att ställa två olika frågor.

Först ställdes den fråga som varit aktuell tidigare, som löd "Om det vore folkomröstning i EMU-frågan i dag, skulle du då rösta ja eller nej till ett svenskt medlemskap i EMU?". Svaret blev 37 procent för ja, 44 för nej och 18 procent osäkra.

Den andra frågan som ställdes är den som är aktuell inför folkomröstningen, nämligen "Anser Du att Sverige ska införa euro som valuta?". Svaret på denna fråga var 41 procent för ja, 40 för nej och 18 procent osäkra. Ja-anhängarna blir alltså, enligt Sifos undersökning, fyra procentenheter fler om frågan gäller om euron ska införas i Sverige, i stället för om Sverige ska gå med i EMU.

Även om försiktighetsprincipen rekommenderas när det gäller opinionsmätningar, kan två slutsatser dras av dessa två undersökningar.

För det första att euromotståndarna har

mycket att vinna om det tydliggörs att ett införande av euron innebär mycket mer än att byta valuta i plånboken. Euron är framför allt ett politiskt projekt som medför att ytterligare politisk beslutsmakt flyttas från den folkvalda riksdagen till politiskt oansvariga eurokrater i Bryssel och Frankfurt.

För det andra att vänsterväljarna genomskådat att euron är ett borgerligt projekt. Eller som moderaternas kampanjledare Gunilla Carlsson uttryckte saken härförleden: "Ett Sverige utanför euron är ett Sverige där vänstern och andra isolationistiska krafter, som vill se ett helt annat Sverige och inte alls ha det europeiska samarbetet, kan fira triumfer och vrida utvecklingen i en riktning som inte alls gagnar våra moderata idéer eller vårt land." De ekonomiska argumenten är så klena och de ekonomiska riskerna så stora, att kampanjen för en svensk euroanslutning aldrig skulle drivas med den frenesi som kommer att uppvisas tiden fram till folkomröstningen om det inte fanns andra, mer

eller mindre dolda drivkrafter.

Precis som i de länder som redan inkorporerats i euroområdet, finns det två politiska drivkrafter bakom en svensk euroanslutning: federalism och nyliberalism. Valutaunionen betraktas och beskrivs av sina tillskyndare som ett nödvändigt steg för att snabba på och förstärka den politiska integrationen i EU. Det är därför inte så underligt att de starkaste pådrivarna för euron inte är nationalekonomer utan federalistiska politiker och byråkrater. Till exempel folkpartiet och topparna i fackföreningsrörelsen.

Valutaunionen underlättar och påskyndar välfärdsavrustningen och den allmänna nyliberaliseringen av det svenska samhället. Sverige blir fördragsmässigt förhindrat att föra en politik för full sysselsättning och stärkande av den offentliga sektorn. Det är därför ingen slump att det bland de politiska partierna är moderaterna som är de tydligaste förespråkarna för euron. För moderaterna finns det uppenbara politiska vinster med EU:s valutaunion.

Kritiska röster om EMU

SE-Bankens Robert Bergqvist tror att Sverige kan stå på egna ben

Robert Bergqvist, chefanalytiker på SEB Merchant Banking, menar att det är tveksamt om Sverige får lägre ränta eller bättre förutsättningar för tillväxt med EMU.

– De ekonomiska argumenten finns egentligen inte. Det blir de politiska och mer känsloladdade som får avgöra, säger Robert Bergqvist till Svenska Dagbladet. Personligen har han bestämt sig:

– Jag röstar nej. Jag tror att Sverige kan stå på egna ben. Det är kanske lite fejt men jag röstar nej nu så får vi se sedan, förklarar Robert Bergqvist.

Han menar att Europa står inför stora

ekonomiska problem.

– Man har inte lyckats lösa strukturella problem. Att då ta nya steg och utvidga går lite för fort. Länderna är för olika. Unionen blir inte den tillväxtskapande union som man hoppats på. Robert Bergqvist tror att Sverige kan spela en roll i EU även om vi inte är med fullt ut i EMU. Han menar att det är fullt möjligt att folkomröstningen skjuts upp. Formellt ska riksdagen inte fatta beslut om en omröstning förrän under våren. Om opinionsmätningarna visar en klar övervikt för nej tror han att omröstningen skjuts på framtiden.

Allt fler arbetslösa i Holland

I Holland ökar arbetslösheten så kraftigt att personalen på arbetsförmedlingarna tvingas jobba kvällar och helger. Bara i januari har 29.000 personer skrivit in sig som arbetslösa, mer än en fördubbling jämfört med i december.

Enligt Rens de Groot, chef för Hollands arbetsförmedling, handlar det om den kraftigaste ökningen på 20 år.

Marit Paulsen leder ja-kampanj

Marit Paulsen, EU-parlamentariker för folkpartiet, ska leda en grupp EMU-anhängare som ska påverka svenskarna att rösta ja till EMU i folkomröstningen den 14 september.

- Vi kommer med hög och klar stämma tala om att euron är en del av visionen om ett fredligt och enat Europa, säger Marit Paulsen.

Gruppen, som kallar sig "Vision Europa", är partipolitiskt obunden och i styrelsen sitter bland andra centerns EU-parlamentariker Karl-Erik Olsson, Fryshusets vd Anders Carlberg, DN:s nyligen avgångne chefredaktör Hans Bergström, den förra SSU-ledaren Niklas Nordström, Saco-ordföranden Anna Ekström, samt Stig Ramel, författare och före detta vd för Nobelstiftelsen, och Berra Åhnberg, politiskt sakkunnig på näringsdepartementet och tidigare Metallombudsman.

Lönetakt för hög enligt riksbanken

Den svenska löneökningstakten är fortfarande för hög i förhållande till omvärlden. Den måste ned till 3,5 procent eller lägre. Det anser såväl riksbankschefen Lars Heikensten som Konjunkturinstitutets chef Ingemar Hansson och Medlingsinstitutets chef Anders Lindström.

Centerpartister för euron startar nätverk

Nyligen bildades ett nytt nätverk av europositiva centerpartister. Nätverket kallar sig "Eurocenter.nu" efter adressen till deras hemsida.

Det är EU-parlamentarikern Karl-Erik Olsson som leder nätverket, som betonar att euron är bra för bönderna. I och med att jordbruksstödet är satt i euro, innebär det en risk för bönderna att få stödet i kronor, menar Olsson.

Nätverkets huvudargument för euron är dock att Europa behöver göras så helt som möjligt. För detta krävs symboler och gemensamma pengar är en utmärkt symbol,

tycker Olsson.

Centerpartiet är ett av tre riksdagspartier som säger nej till euron, tillsammans med vänsterpartiet och miljöpartiet. Enligt undersökningar är det en tredjedel av centerpartisterna som är för euron och Karl-Erik Olsson tror att det är lika många aktiva i partiet, ungefär en tredjedel, som är positiva till euron.

Nätverket av ja-förespråkare får använda 400.000 kronor av de 2,4 miljoner kronor som centerpartiet har fått i stöd inför EMU-omröstningen.

Mindre EU-stöd till svensk bilindustri

Under 1990-talets fem sista år stöttade EU bilindustrin med 17.145 miljoner kronor. Svensk bilindustri lyckades kapa åt sig nio miljoner. Det visar en sammanställning som EU-kommissionen gjort. Sammanställningen omfattar åren 1995-99. Från och med årsskiftet gäller hårdare regler, enligt Dagens Arbete.

Irakkris oroar EU:s finansministrar

EU:s finansministrar är oroade för att ett Irakkrig kan försvaga Europas ekonomi ytterligare. Den tyske finansministern Hans Eichel sade vid ett EU-möte i Bryssel att risken för ett krig redan har satt bromsspår i ekonomin.

Det är bland annat det höga oljepriset som oroar EU:s finansministrar. Prognosen för tillväxten i de tolv euroländerna i år, 1,8 procent, väntas inte hålla längre.

Det är dock inte aktuellt att lätta på EU:s krav på ländernas budgetar.

Halva ja-potten fördelad

Lantbrukarnas riksförbund, Socialdemokrater för Europa och Stiftelsen Sverige i Europa leder föreningen som ska fördela pengarna till ja-sidans EMU-kampanj. 42 miljoner kronor har tilldelats kampanjorganisationerna på ja-sidan.

Som oberoende ordförande i föreningen, som fått namnet "Föreningen för ja-sidans mottagande av kampanjpengar", fungerar justitierådet Staffan Magnusson från Högsta Domstolen. Övriga i styrelsen är LRF:s ordförande Caroline Trapp, ordföranden för Sverige i Europa Ulf Dinkelspiel samt Anders Sundström, ordförande i Socialdemokrater för Europa.

I en första omgång får Socialdemokrater för Europa 10 miljoner och stiftelsen Sverige i Europa lika mycket. LRF får 1 miljon. Resten av pengarna, 21 miljoner, ska fördelas

"Att slå ihop 15 olika ekonomier som inte går i takt, till en enda med en enda ränta, som skall matcha 15 olika skattesystem med varierande inflation – går bara inte. Man botar inte 15 olika sjukdomar med en och samma medicin. Förr eller senare kommer krisen och det kaos som då uppstår kan vi bara ana."

**Björn von der Esch
riksdagsledamot (kd)**

senare under våren.

En del av s-miljonerna går vidare till Fackliga röster för Europa, LO-förbunden Metall, Pappers och Industrifacket. En del av de pengar som Stiftelsen Sverige i Europa får ska skickas vidare till de borgerliga partiernas ja-kampanjer.

Sverige satsar mest på välfärd

Sverige, Frankrike och Tyskland är de EU-länder som i förhållande till BNP satsar mest på det sociala skydds nätet. Det visar nya siffror från Eurostat.

32,3 procent av den svenska BNP:n går till välfärdsatsningar. I Frankrike och Tyskland är motsvarande siffror 29,7 respektive 29,5 procent.

Irland är det land som satsar minst – 14,1 procent.

Statistiken från Eurostat visar också att det sedan 1996 skett en stadig minskning inom EU av andelen som satsas på det sociala skydds nätet.

1996 satsades 28,4 procent, medan 2000 var motsvarande siffra 27,3 procent.

Professorn varnar för Sundström

Regeringens EMU-utredare professor Lars Calmfors är orolig för den debatt som föregår folkomröstningen i september.

- Tyvärr tror jag att debatten kommer att hålla låg kvalitet, mest är jag orolig för ja-sidans argumentation, sade han under en föreläsning vid Umeås universitet nyligen. I sammanhanget nämner han socialdemokraternas kampanjgeneral på ja-sidan, Anders Sundström.

- Hans främsta argument är att vi ska säga ja för jobbets skull. Men det finns ingen grund för ett sådant påstående, det finns inte heller någon grund för motsatsen. Vi vet inte hur arbetsmarknaden kommer att påverkas, det är den enda rimliga slutsatsen, säger Lars Calmfors.